

2022 m. gegužės 1 dieną, 12.40 val., kaip ir buvo numatyta, pradėjo veikti Lietuvą ir Lenkiją jungiantis dujotiekis GIPL. Šiandien naująją dujų jungtimi perduoti pirmieji fiziniai ir komerciniai dujų srautai. 508 km ilgio GIPL dujotiekiu sujungus Lietuvą ir Lenkiją, faktiškai išplečiama Europos dujų rinka, integruojant Baltijos šalis ir Suomiją. Šis žingsnis dar labiau sustiprina regiono energetinę nepriklausomybę bei padidina Klaipėdos SGD terminalo panaudojimo galimybes.

Susidomėjimą GIPL panaudojimu nuo pat pradžių rodo balandžio antroje pusėje įvykusių mėnesinių dujų perdavimo GIPL jungtimi pajėgumų pardavimo aukcionų rezultatai. Pirmojo aukciono, vykusio balandžio 19 d. metu buvo parduoti nedideli pajėgumai Lietuvos kryptimi, o antrojo aukciono, vykusio balandžio 27 d. metu buvo parduoti trečdalis GIPL techninių pajėgumų apimties pajėgumai Lenkijos kryptimi. Aukcionai vyko GSA pajėgumų užsakymo platformoje, kuri dujų rinkos dalyviams suteikia galimybę rezervuoti bendrai dujų perdavimo pajėgumus Lietuvos ir Lenkijos sistemose Santakos dujų įleidimo ir išleidimo taške tarp Lietuvos ir Lenkijos. Pradėjus veikti GIPL dujotiekiui kiekvieną dieną bus organizuojami ir dieninių pajėgumų aukcionai.

„Pirmą kartą šalių istorijoje, po ilgo GIPL jungties įgyvendinimo laikotarpio, dujos teka GIPL dujotiekiu. Šiandien jos perduotos Lenkijos kryptimi, tačiau priklausomai nuo rinkos dalyvių poreikių jos bus transportuojamos tiek į Lietuvą, tiek į Lenkiją. Tai – ypatingos svarbos įvykis Lietuvos ir Lenkijos energetinės nepriklausomybės raidos istorijoje, visų pirma dujų tiekimo saugumo kontekste. Nuo šiol turėdamos galimybę importuoti ir eksportuoti dujas GIPL jungtimi Lietuva ir Lenkija padidino ne tik savo šalių, bet ir viso Baltijos šalių bei Suomijos regiono energetinį saugumą, kuris yra ypač svarbus dabartinių geopolitinių sąlygų kontekste. Patikima infrastruktūra, užtikrinanti nepertraukiamus energijos mainus, yra esminis elementas lemiantis regiono ekonominę augimą“, – sako „Amber Grid“ generalinis direktorius Nemunas Biknius.

Ateinantį ketvirtadienį, gegužės 5 d. Lietuvoje įvyks dujotiekių jungties GIPL atidarymo ceremonija, kurioje pakviesti dalyvauti Lietuvos, Lenkijos ir Latvijos Prezidentai, Europos Sąjungos energetikos komisarė, Baltijos šalių ir Lenkijos ministrai, atsakingi už energetiką, projektą įgyvendinusių Lietuvos ir Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatorių vadovai.

Per artimiausius penkis mėnesius pajėgumai transportuojant dujas iš Lietuvos į Lenkiją per Klaipėdos suskystintų dujų terminalo sieks 217 000 m³/h arba 2,4 GWh/h. Tai atitinka 1,9 mlrd. kub. m/metus arba 21 TWh/metus. Pajėgumai transportuojant dujas iš Lenkijos į Lietuvą bus 230 000 m³/h arba 2,6 GWh/h. Tai atitinka 2 mlrd. kub. m/metus arba apie 22 TWh/metus.

GIPL jungties statyba yra didžiausia investicija į Lietuvos dujų perdavimo sistemos plėtrą nuo nepriklausomybės atkūrimo. Bendra projekto vertė siekia apie 500 mln. eurų, apie 60 proc. lėšų šio projekto įgyvendinimui skyrė Europos Komisija. Prie projekto finansavimo prisideda ir Latvijos bei Estijos dujų perdavimo sistemos operatoriai.

